

ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ • ОБЛАСТ РУСЕ

7150 Две могили, бул. "България" 84, тел./факс: 08141/2254, e-mail: dvemogili@mbox.digsys.bg

АКТУАЛИЗИРАН ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ 2007 – 2013 Г.

Приет на основание чл 21, ал. 1, т. 12, чл. 27, ал. 3 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 3, ал. 2, т. 10 от Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация във връзка с чл. 38, ал. 4 от Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие, съгласно Решение № 621 по Протокол № 46/19.02.2010 година, изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/02.07.2010 г., изм. и доп. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010 г., доп. с Решение № 837 по Протокол № 56/27.12.2010 г., доп. с Решение № 895 по Протокол № 58/18.02.2011 г., доп. с Решение № 201 по Протокол № 10/22.06.2012 г., доп. с Решение № 264 по протокол № 16/26.10.2012 г. на Общински съвет – Две могили

I. УВОД

Новият Закон за регионално развитие, който е в сила от 30.05.2008 г., формулира "Регионалното развитие" като процес на формиране и осъществяване на политика за постигане на балансирано и устойчиво интегрирано развитие на административно-териториални единици, обединени в райони за планиране на територията на Република България. Общинският план за развитие е средносрочен документ, определящ целите и приоритетите за развитието на общината, както и финансовите ресурси за неговата реализация.

Във връзка с членството на нашата страна към Европейския съюз, е разработен Национален план за регионално развитие за периода 2007-2013 г. Това е продиктувано и от провеждане на нова политика за преодоляване на регионалните диспропорции; намаляване броя на общините, достигнали критично равнище на бедност, безработица, обезлюдяване, екологични неблагоприятия, социални и етнически напрежения с цел постигане на хармонично, балансирано и трайно икономическо развитие.

Общинският план за регионално развитие е разработен съгласно Закона за регионално развитие и с предвижданията на Областния план за регионално развитие.

Целите, които се поставят с разработването на Общински план за регионално развитие са:

1. Формиране на цялостна дългосрочно ориентирана и ресурсно осигурена политика на общината, основана на местните интереси и приоритети.
2. Интегриране на община Две могили в Областния план за регионално развитие и оттам в Националния план за регионално развитие.

За постигането на двете основни цели е необходимо разработването на стратегия, насочена към:

- създаване на оптимална икономическа среда за пълноценна трудова заетост, съответстваща на професионалната квалификация на населението;
- изграждане на ефективна инфраструктура и комуникации;
- качествено и достъпно образование и здравеопазване;
- активно участие на гражданите в местното самоуправление;
- прозрачност на местното самоуправление;
- създаване на оптимални условия за развитие на селското стопанство, местната икономика, културата и туризма.

По данни от приложената система от социално-икономически и демографски показатели на Наредбата за определяне на показателите за обособяване на видовете райони за целенасочено въздействие, обнародвана в ДВ, бр. № 64 от 23 юли 2004 г., община Две могили се определя като изостанал селски район. В област Русе в райони със специфични проблеми и приоритети, попадат и 6-те общини – Борово, Бяла, Две могили, Иваново, Сливо поле и Ценово. Тези общини са с преобладаващ селски начин на живот, специализация в развитието на селското и горско стопанство, характеризират се с ниска степен на развитие на икономическата база, високо равнище на безработица, ниски доходи на населението и обезлюдяване.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

1. Географска характеристика и природни ресурси

Община Две могили е разположена в източната част на Дунавската хълмиста равнина върху площ от 345 кв.км. Заема 13,1 % от територията на Русенска област и 0,3% от тази на цялата страна. Територията ѝ се състои от землищните граници на 12 населени места: селата Баниска, Батишница, Бъзовец, Каран Върбовка, Кацелово, Могилино, Острица, Помен, Пепелина, Широково и Чилнов. Неин административен център е град Две могили. Той се намира на 32 км на юг от град Русе. Разположен е от двете страни на жп линията Русе - Горна Оряховица. Община Две могили граничи с общините Иваново, Борово, Опака, Попово и Бяла.

Заема територията на обширно заравнено льосово плато, характеризиращо се предимно с равнинен релеф, на места прорязан от дълбоки къси долове. Геоложкият строеж е изграден от два вида строителни почви – аптски варовици и комплекс от льосовидни отложения. Намира се в зает район. Горният почвен слой, който е обработваема почва, е предимно чернозем. Под влияние на ерозивните процеси са разпространени тъмносиви и сиви горски почви, а по поречията на реките има алувиално-ливадни почви.

Община Две могили попада в областта на умереноконтинентален климат и според климатичното райониране в България тук има най-добре изразена континенталност на климата: горещо лято, студена зима, големи годишни амплитуди на температурата, подчертан летен максимум на валежите. Средната годишна температура е +12°C. Всеобщото настъпило затопляне на климата дава своето отражение и в община Две могили. Преобладаващите ветрове с почти еднакъв дял са североизточните и югозападните.

Цялата територия на общината е дълбоко дренирана. Водата под повърхността на терена е на дълбочина 25 м. Това са води в малки количества с временен характер. Подземни води няма. Градът е водоснабден през 1952 г., с което се решава проблемът с водата.

Преобладаваща растителност на територията на общината са широколистни дървета – тополи, акация, клен, дъб, габър, бряст, липа, леска, бреза и др. Горите са били култивирани. След демократичните промени и реформа в селското стопанство, горите се връщат на собствениците им и по-голяма част от тях се изсичат.

Животинският свят в района е представен от елени, сърни, диви свине, зайци, фазани, яребици и катерици (по данни на Ловно-рибарско дружество). Освен полезния, има и вреден дивеч: вълци, лисици, чакали, срещат се и язовец, белка, дива котка, полска мишка.

През общината преминават реките Черни и Бели Лом, които са потенциален източник за поливане на обработваемите земеделски земи. На границата между селата Баниска и Копривец е построен най-големият язовир в област Русе - язовир Баниска.

Характерна особеност на община Две могили е красивата и екологически чиста природа, съчетана с богато културно – историческо наследство. Красивите местности и паметници на културата, както и природните забележителности я правят привлекателна за любителите на познавателния туризъм. Тези фактори, заедно с благоприятното местоположение на общината, обуславят развитието на туризъм не само с локално, но и с национално и международно значение.

Община Две могили разполага с 80 ха защитена територия – пещерата Орлова чука, обявена за природна забележителност със Заповед №2810/10.10.1962 на Председателя на Главно управление на горите при Министерски съвет, ДВ бр.56, 1963 г.

Две могили като селище съществува още от дълбока древност. Първи сведения за него са намерени в преддверието на пещерата Орлова чука край село Пепелина. Това са каменни и керамични оръдия на труда, датиращи към 4 000 година пр. Христа. Селището има своя средновековна история и се съхранява през турското робство. След Освобождението, благодарение на благоприятното си географско разположение и изграждането на жп линия Русе-София, Две могили се разраства и през 1969 г. е обявен за град.

Общината е от IV функционален тип. Към края на 2009 г. населението наброява 10 479 души, в това число 4 478 души за град Две могили. От общия брой на населението 5 298 са мъже и 5 451 жени. То представлява 0,15% от населението на страната и 4,16% от населението на област Русе. Гъстотата на населението е 34 д/кв.км.

Население в община Две могили

Година	Постоянно население	в това число мъже	в това число жени
2005	11 628	5 612	5 863
2006	11 219	5 491	5 728
2007	10 959	5 369	5 590
2008	10 749	5 298	5 451
2009	10 479	5172	5307

Таблица 1

Тенденцията на намаляване на населението се засилва и се дължи на отрицателния естествен и механичен прираст. Във всички села на общината населението с постоянен адрес намалява. Демографският проблем, характерен за цялата страна, е налице и в община Две могили, а именно: сериозно застаряване на трудоспособното население, отрицателен естествен прираст, вътрешна миграция и емиграция. На фона на бързото намаляване на общия брой на населението в общината, протичащите демографски процеси ще доведат до обезлюдяване на определени села. Това е сериозен проблем и е необходимо да се предприемат мерки за възраждане на българското село и подобряване на условията за живот в него.

Броят на родените деца през 2006 г. е 76, през 2007 – 98, през 2008 г. намаляват на 78 деца.а през 2009 годин-92 деца.. Броят на починалите бележи тенденция на намаление, съответно: 2006 г. – 270 души, 2007 г. – 257 души , 2008 г. – 198 души а през 2009 година -209. Въпреки това естественият прираст е отрицателен. Към края на 2009 г. той е – 6,78 %. По данни на НСИ естественият и механичен прираст на населението в община Две могили е както следва:

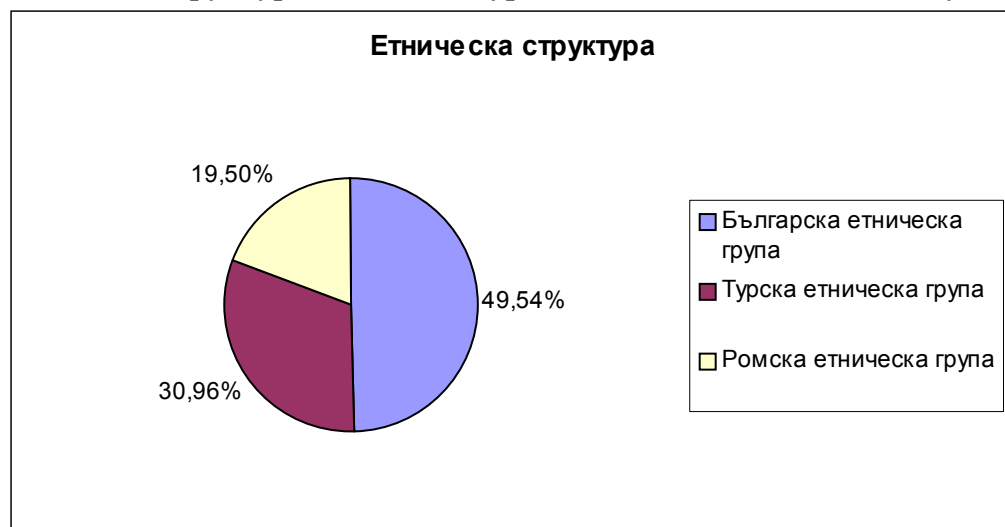
Година	Общ прираст	в това число
--------	-------------	--------------

		Естествен	Механичен
2005		-15,69	59
2006		-16,04	28
2007		-11,13	18
2008		-9,77	29
2009		-6,78	23

Таблица 2

По отношение на половата структура в общината преобладаващото население е от женски пол. Възрастовата структура е сравнително благоприятна. Населението в трудоспособна възраст е 52,22%, в подтрудоспособна възраст е 17,42%, а в надтрудоспособна възраст – 30,36%. Тенденцията през последните 5 години е увеличаване дела на населението в нетрудоспособна възраст и намаляване дела на населението в подтрудоспособна и надтрудоспособна възраст.

Община Две могили се характеризира със специфична етническа структура. Преобладава населението от българската етническа група – 49.54%, турци 30,96 и роми 19,50. От по-долу изнесената графика е видно, че само за пет години има голямо изменение на етническата структура в полза на турското население, което се е увеличило с 3,45 %, ромското население се е увеличило с 5,76.

Графика 1

2. Управление на общината

Общината се управлява от мажоритарно избран кмет и кметове на кметства в селата Баниска, Батишница, Бъзовец, Кацелово, Каран Върбовка, Могилино, Помен, Острица и Чилнов. В селата Широково и Пепелина е назначен кметски наместник. Пропорционално е избран Общински съвет, който е местния парламент. Общината през мандат 2007-2011 г. се управлява от приета от общинския съвет мандатна програма.

На територията на общината действат следните:

2.1. Правилници

1.	Правилник № 1 за организацията и дейността на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинска администрация.
2.	Правилник № 2 за вътрешния ред, организацията и управлението на общински пазари в Община Две могили, област Русе .
3.	Правилник № 3 за организацията, управлението и дейността на специализираното звено „Контрол, Охрана, Обществен ред и Сигурност”.
4.	Правилник № 4 на Общинско предприятие „Автогара” съгласно член 52 от Закона за общинската собственост, обнародван “ДВ” брой 96/1999 г.
5.	Правилник № 5 за организацията и дейността на обществения посредник, действащ на територията на Община Две могили, област Русе .
6.	Правилник № 6 за устройството и дейността на общинско предприятие “Обществено хранене”, действащо на територията на Община Две могили, област Русе.

2.2. Наредби

1.	Наредба № 1 за определяне размера на местните данъци на територията на Община Две могили, област Русе .
2.	Наредба № 2 за търговската дейност на територията на Община Две могили, област Русе.
3.	Наредба № 3 за поддържане и осигуряване на обществения ред, опазване на собствеността и чистотата на територията на Община Две могили, област Русе.
4.	Наредба № 4 за условията и реда за провеждане на обществено обсъждане на проекти, финансирани чрез дългосрочен общински дълг в Община Две могили, област Русе.
5.	Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите, предоставяни на физически и юридически лица на територията на Община Две могили, област Русе.
6.	Наредба № 6 за условията и реда на съставяне, изпълнение и отчитане на общинския бюджет.

7.	Наредба № 7 за реда за придобиване на право на собственост и на ограничени вещни права, за предоставяне за управление под наем и за разпореждане с имоти и вещи – общинска собственост в Община Две могили, област Русе.
8.	Наредба № 8 за символиката, за именуване и преименуване на улици, обекти с общинско значение и за паметници и други възпоменателни знаци на територията на община Две могили, област Русе.
9.	Наредба № 9 за принудително изпълнение на заповеди за поправка, за заздравяване или премахване на строежи или части от тях на територията на Община Две могили, област Русе.
10	Наредба № 10 за изплащане на еднократна помощ при раждане на дете, подпомагане на социално – слаби жители и пострадали при пътно – транспортни произшествия, производствени аварии, пожари, природни бедствия и други от бюджета на Община Две могили, област Русе.
11	Наредба № 11 за публично – частните партньорства, създавани на територията на Община Две могили, област Русе.
12	Наредба № 12 за управление на пътната мрежа в Община Две могили, област Русе.
13	Наредба № 13 за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби на територията на Община Две могили, област Русе.
14	Наредба № 14 за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Две могили, област Русе.
15	Наредба № 15 за управлението на отпадъците на територията на Община Две могили, област Русе.
16	Наредба № 16 за условията и реда за упражняване на правата на собственик от Община Две могили върху общинската част от капитала на търговските дружества на Община Две могили, област Русе.
17	Наредба № 17 за пожарна безопасност и спасяване на населението на територията на Община Две могили, област Русе.
18	Наредба № 18 за условията и реда за установяване на жилищни нужди и за настаняване под наем в общински жилища в Община Две могили, област Русе.
19	Наредба № 19 за организацията и дейността на клубовете на хората с пенсионна възраст и лицата с увреждания на територията на община Две могили, област Русе.
20	Наредба № 20 за регламентиране на реда и правилата за изграждане, учредяване право на преминаване и на включване към общинската техническа инфраструктура в Община Две могили, област Русе.
21	Наредба № 21 за реда и условията за извършване на социални услуги на територията на Община Две могили, област Русе.
22	Наредба № 22 за управлението и поддържането на гробишните паркове, погребването и пренасянето на покойница на територията на Община Две могили, област Русе.
23	Наредба № 23 за управление на общинските горски територии в община Две могили, област Русе.

3. Бюджет на общината и неговото развитие през последните години.

През последните години се забелязва ръст на бюджета, както в приходната, така и в разходната част. Увеличава се и ръстът на държавните приходи. През 2006 г. планираният приход от държавния бюджет е 2 138 052 лева, а изпълнението в края на годината е 3 060 449 лева. За 2008 г. заложеният план, съгласно Закона за бюджета, е 2 637 090 лева, а изпълнението е 3 622 861 лева. За 2009 г. планът е 2 810 747 лева. Изпълнението е 2949085 лева -1,05 % преизпълнение.

Общинските приходи през последните години също са с тенденция на увеличение. За 2006 г. общината е планивала да събере 991 651 лева, а е получила 1 304 549 лева. Проследявайки развитието на събираемостта на собствените приходи, то през 2008 г., при планирани 1 761 650 лева, в края на годината са получени 2 634 145 лева.

Таблица № 3
по прихода на бюджета на Общината за четири години

Вид приход	2006		2007		2008		2009	
	план	отчет	план	отчет	план	отчет	план	отчет
Държавни приходи	2 138 052	3 080 449	2 298 490	2 755 725	2 637 092	3 622 861	2 810 747	2949085
Общински приходи	991 651	1 304 594	1 130 497	3 101 076	1 761 650	2 634 145	2 634 381	3326867
Дялово участие						-5000		
Временен безлихвен заем								-69867
Съфинансиран							-23 207	-23207
Предоставен заем						-76 100	-178 900	-91131
Получен заем								185609
Остатък в началото на периода	12 701	12 701	513 108	513 108	444 260	444 260	69 447	69447
Остатък в края на периода		-513 108		-444 260		-69447		-357441
Всичко приход	3 129 703	3 884 636	3 942 095	5 825 649	4 843 002	6 550 719	5 312 468	5989362

Таблица № 4
по разхода на Общината за четири години

Вид разход	2006		2007		2008		2009	
	план	отчет	план	отчет	план	отчет	план	отчет
Държавни дейности	2 138 052	2 587 341	2 307 195	2 746 755	2 654 767	3 439 526	2 810 747	2760908
Общински дейности	911 651	1 297 295	1 634 900	3 178 894	2 188 235	3 111 193	2 501 721	3228454
Всичко разход	3 129 073	3 884 636	3 942 095	5 925 649	4 843 002	6 550 719	5 312 468	5989362

През периода 2005 -2009 година са реализирани проекти от европейските фондове.Проекти „Енергийна ефективна реконструкция на СОУ Св.Св. Кирил и Методий. гр. Две могили” първи етап,”Енергийна реконструкция на ЦДГ”,Енергийна реконструкция на сградата на Община Две могили”,”Подобряване на уличната пътна мрежа в община Две могили”, ”Реконструкция на главната улица в Две могили,”Енергийна реконструкция на СОУ Св.Св. Кирил и Методий втори етап”. Основен ремонт на улиците „Дружба”, ”Цар Симеон”, ”Осоговска” и „Цар Освободител”. Извършена е оптимизация на училищната мрежа. Извършена бе основна реконструкция на училищния стол и се подобри материалната база в СОУ-Две могили и ОУ-Баниска. Подобрена бе спортната база, като основен ремонт на стадиона в Две могили, изгради се нова спортна площадка и резервно фудболно игрище. През последните години активно работи общинска администрация по европейските фондове, печели проекти и подобрява стандарта на живот на хората в Общината.

Дирекция „Ссоциално подпомагане” със седалище Две могили е с териториален обхват и община Иваново.Състои се от три отдела „Социална закрила”-Две могили, отдел „Социална закрила „-Иваново и отдел „Закрила на детето”Дирекцията обслужва 12 населени места в община Две могили и 13 села в община Иваново. През послените години дирекцията е обслужила следния брой граждани:

	2006			2007			2008			2009		
	Първоначален план	Уточнен план	Отчет	Първоначален план	Уточнен план	Отчет	Първоначален план	Уточнен план	Отчет	Първоначален план	Уточнен план	Отчет
Образование	1 163 109	1 477 648	1 306 567	1 380 060	1 937 306	1 341 933	1 435 384	1 764 513	1 610 790	1 561 436	1 795 664	1 609 927
Здравеопазване	66 726	75 092	69 305	86 735	119 133	80 207	89 216	119 994	107 991	106 413	115985	104 685
Читалища	67 560	95 060	95 060	79 082	122 053	76 853	93 264	127 206	127 206	134 917	201779	196699
Капиталови разходи	151 541	331 530	301 230	346 420	875 590	548 386	614 993	1 434 302	1 393 659	665 384	1294807	1125496

Таблица 5

През периода 2005 -2009 година са реализирани проекти от европейските фондове.Проекти „Енергийна ефективна реконструкция на СОУ Св.Св. Кирил и Методий. гр. Две могили” първи етап,”Енергийна реконструкция на ЦДГ”,Енергийна реконструкция на сградата на Община Две могили”,”Подобряване на уличната пътна мрежа в община Две могили”, ”Реконструкция на главната улица в Две могили,”Енергийна реконструкция на СОУ „ Св.Св. Кирил и Методий” втори етап”. Осъществен е основен ремонт на улиците „Дружба”, ”Цар Симеон”, ”Осоговска” и „Цар Освободител”. Извършена е оптимизация на училищната мрежа. Направена е основна реконструкция на училищния стол и е подобрена материалната база на СОУ-Две могили и ОУ-Баниска. Обновена е спортната база, като е извършен основен ремонт на стадиона в Две могили , на който е изградена нова многофункционална спортна

площадка и резервно футболно игрище. През последните години общинска администрация активно работи с европейските фондове, печели проекти и подобрява стандарта на живот на хората в Общината.

Дирекция „Социално подпомагане” със седалище Две могили е с териториален обхват и община Иваново. Състои се от три отдела „Социална закрила”-Две могили, отдел „Социална закрила,-Иваново и отдел „Закрила на детето”. Дирекцията обслужва 12 населени места в община Две могили и 13 села в община Иваново. През послените години дирекцията е обслужила следния брой граждани:

	2007	2008	2009
Чл. 9 от ППЗСП	329	253	95
Чл. 19 от ППЗСП	146	175	60
Чл. 16от ППЗСП	8	12	3
Чл. 40 от ППЗСП	12	29	8
ЗСПД	1 067	1 078	707
ППЗИХУ	1 876	315	171
Наредба № 5 (отопление)	681	670	
Наредба № 19 (винетни такси)	165	255	61
ППЗЗД	5	10	11
Военно инвалиди	0	6	1
ВСИЧКО:	4 289	2 803	1 117

Таблица 6

Дирекцията активно участва в следните национални и общински програми:

- **НП „В подкрепа на майчинството”** – стартирала през 2008 г., назначени през 2008 г. – 3 лица, през първото шестмесечие на 2009 г. – 7 лица. Може да бъде отчетено, че се създават условия за насърчаване професионалното развитие на майките, чрез осигуряване на отглеждането на техните деца от безработни лица, в рамките на периода, за който се разрешава отпуск съгласно чл. 164 и чл. 165 от Кодекса на труда. Благодарение на проекта, децата се отглеждат в домашна среда и получават качествени грижи .

- **НП „АХУ” дейност „Личен асистент”** – назначени през 2007 г. – 15 лица, през 2008 г. – 15 лица и през първото шестмесечие на 2009 г. – 14 лица. Програмата осигурява заетост на безработни лица за задоволяване на ежедневните потребности, организиране на свободното време на хората с трайни увреждания или тежко болни самотни хора и осъществяване на дейности за тяхното социално включване.

- **НП „Заетост и професионално обучение на хората с трайни увреждания”** – назначено през 2007 г. едно лице , през 2008 г. още едно лице. Към настоящия момент работят две лица,които подпомагат социалните работници и са ангажирани с оказване на

помощ на гражданите при подаване на молби – декларации по ЗСП, ЗИХУ, ЗСПД и Наредба № РД 07 – 5 от 06.05.2008 г., консултират лицата как да си набавят необходимите документи за кандидатстване за различните видове социални помощи, предоставят информация на хората с увреждания какви социални услуги се предоставят на територията на Община Две могили и ги насочват към доставчиците, предлагащи услугите, водещи до подобряване условията им на живот и бит.

- **Общинска програма за обществено полезни дейности по реда на чл. 12 от ППЗСП:** всички безработни лица в трудоспособна възраст получават месечна помощ по реда на чл. 9 от ППЗСП, при условие, че не са отказали да отработят най-малко пет дни обществено полезен труд по организирани от общинската администрация програми за предоставяне на социални услуги, екологични програми и програми за благоустрояване и хигиенизиране на населеното място. Общинската програма е съгласувана с Д „ИТ” град Русе. Основните дейности в програмата са свързани с подобряване условията на живот и социално обслужване на населението. В Програмата са заложили: хигиенизиране на тротоарни площи, прекопаване на градинки, почистване на гробищни паркове, отстраняване на нерегламентирани сметища и други дейности с намален риск от злополуки и увреждане на здравето.

Отдел „Закрила на детето” се състои от един началник, отговарящ за Община Две могили и един главен експерт, отговарящ за Община Иваново. ОЗД е органът за провеждане на държавната политика за реформа в областта на грижите за децата в двете общини. Работата му цели подобряване качеството на живот на децата, защита на правата им и координиране действията на институциите на местно ниво. Служителите от отдела насочват усилията си към изграждане на междуведомствен подход от държавни органи, отговорни за благосъстоянието и закрилата на детето.

4. Стопански сектор – развитие на селското стопанство, промишлеността и туризма.

Икономическото развитие на община Две могили е под силното влияние на общите за страната негативни процеси, настъпили след 1989 г. :

- продължителен и болезнен преход към пазарно стопанство;
- значителен спад на производството;
- рязко съкращаване на инвестиционните процеси;
- липса на свежи капитали;
- съществено свиване на потреблението;
- тежко финансово състояние на голяма част от икономическите структури;

Основните проблеми в икономическото развитие на община Две могили са:

- свиване на производствената програма на промишлените предприятия;
- ниски изкупни цени на селскостопанската продукция;
- намаляване равнището на безработица, което се дължи на заминаване на работоспособното население в чужбина
- неизяснена политика по отношение на трайните насаждения;

Важен отрасъл в структурата на общинската икономика е селското стопанство, имаща структуроопределящо значение, следвано от промишлеността. Производството на селскостопански стоки през 2009 г. представлява 45% от бруто продукцията, като са ангажирани 52% от заетите.

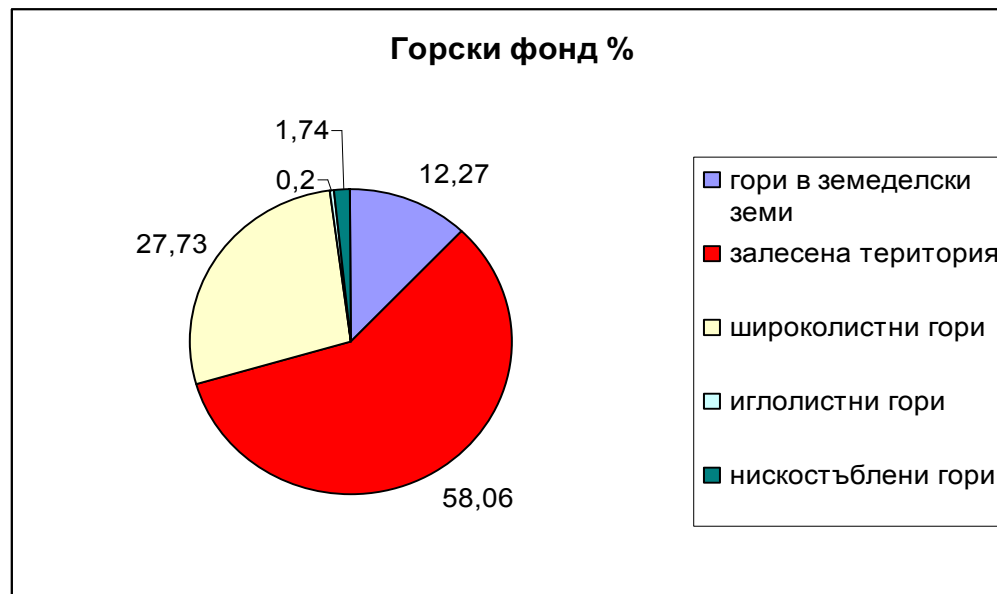
4.1. Селско стопанство

Община Две могили е община с аграрен облик. Тя е разположена на територия от 345 000 дка. Повече от половината (188 576 дка или 54,6%) е обработваема земя - ниви и други посевни площи при 53% средно за страната. Изоставената земеделска земя е 5 033 дка или 1,4%. Това е по-малко в сравнение с област Русе – 4% и със страната – 10-12%.

С малък дял са трайните насаждения – лозя (970 дка) и овощни градини (,28дка), които не влияят реално на икономиката на общината. Горите се стопанисват от Държавно Лесничейство – град Бяла, Община Две могили и частни стопани. Горският фонд е разпределен както следва:

Гори	Процент
Гори в земеделски земи	12,27
Залесена територия	58,06
Широколистни гори	27,73
Иглолистни гори	0,2
Нискостъблени гори	1,74

Таблица 7

Графика 2

4.1.1. Растениевъдство

Посевните площи по групи култури по стопански години са представени в таблица 8, 9 и 10.

Стопанска 2007 г.

Култура	Декара
Царевица /зърно/	15 120
Овес /зърно/	91
Люцерна /стара/	14 00
Люцерна /нова/	1500
Фуражен грах	
Зелен фасул	
Рапица	1 500
Полски домати	77
Краставици полски	

Кориандър	1 882
Пшеница	58 719
Ечемик	12 640
Слънчоглед	59 000

Таблица 8

Стопанска 2008 г.

Култура	Декара
Царевица /зърно/	19 673
Овес /зърно/	200
Пшеница	60 890
Ечемик	15 055
Слънчоглед	50 000
Рапица	2 000
Кориандър	1 500
Люцерна /нова/	1 500
Фуражен грах	
Фий	
Силажна царевица	
Тритикале	
Кориандър	

Таблица 9

Стопанска 2009 г.

Култура	Декара
Пшеница	61 563
Рапица	1 740
Ечемик	17 737
Овес	650
Слънчоглед	55 128

Колиандър	6 230
Люцерна	10 031
Лозя	703
Орехи	70
Ягоди	28
Малини	20
Царевица	18 240

Таблица 10

Тенденцията, която се наблюдава през последните три стопански години, е увеличаване на посевната площ на пшеницата от 58 719 дка през 2007-2008 г. на 61 563 дка през 2008-2009 г.

В община Две могили преобладаващите земеделски култури са пшеница (37,9%), слънчоглед (27,8%), царевица (14,0%), и ечемик (14,14%). Средният добив от декар през 2009 г. на културите с най-висок дял в общото производство са както следва:

Селскостопанска култура	Среден добив от декар
Царевица	650
Пшеница	441
Ечемик	384
Слънчоглед	280

Таблица 11

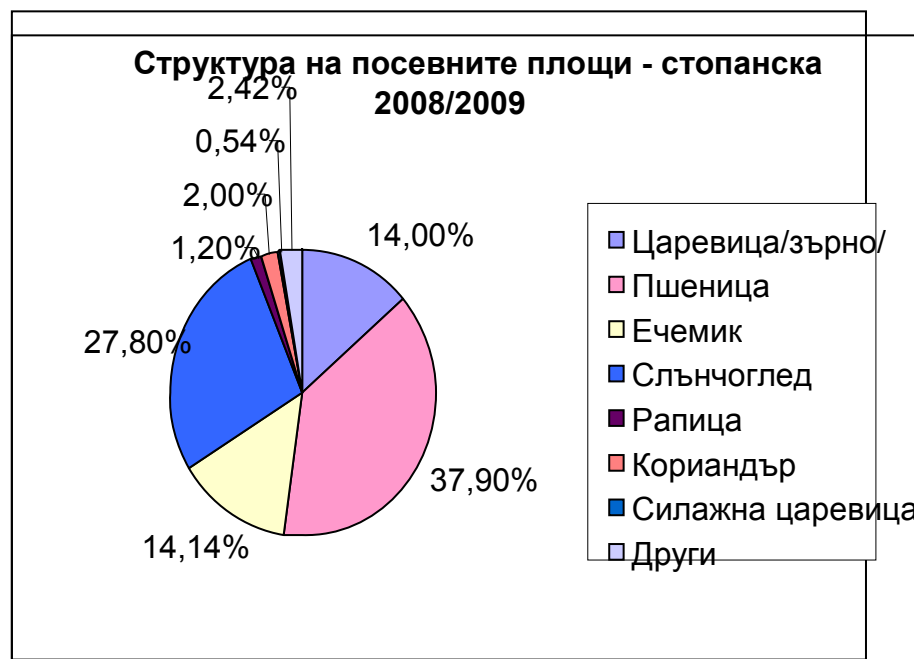
През последните няколко години на територията на общината се отглеждат и някои нетрадиционни за района селскостопански култури като рапица, фий, кориандър и др.

В сравнение с останалите направления в земеделието, при лозарството се наблюдава сериозен спад през последните 10 години. Основна причина за това е: възстановяване на собствеността върху изградени лозови масиви, които бяха раздробени на парцели от 0.5 до 1.5 дка и впоследствие занемарени и изоставени.

Зеленчукопроизводството на територията на общината не може да се развие и да достигне предишните обеми на производство, поради липсата на действащи преработвателни предприятия. В резултат на неуспешна приватизация, комбинатът в село Бъзовец преустанови дейност. Проблем е и напояването. По тези причини зеленчукопроизводството днес се развива върху малки площи, предимно от дребни земеделски стопани за собствени нужди. Оранжерийно производство не е развито в общината.

Упадъкът на напояването се дължи на негативните последици на структурната реформа в земеделието – раздробяване на поливните площи след възстановяване собствеността върху земеделските земи, навлизането на голям брой производители в

земеделието, разпродадена и унищожена техника за напояване. Други фактори, които ограничават развитието на поливно земеделие са : липса на достатъчен капитал у земеделските производители за финансиране на напояването, което не е основна земеделска дейност; нестабилни земеделски производствени субекти; неразвит пазар на земеделската продукция, който обуславя екстензивния характер на производството.

Графика 3

Независимо от раздробеността на земеделските имоти и ниската степен на окрупняване , 9-те кооперации в общината обработват 62% от земеделските земи, едноличните търговци и дружества – 17%, а физическите лица – 21%.

- ЗКПУ “Филип Тотю”- гр. Две могили - 27 000 дка
- ППК “Единство”- с. Чилнов - 7200 дка.
- ППК “Успех”- с. Батишница - 18000 дка.
- ППК “Зора”- с. Каран Върбовка - 15300 дка.
- ППК “Надежда”- с. Кацелово - 18700 дка.
- ППК “Труд”- с. Помен - 6700 дка.

- ППК “Бъзовец”- с. Бъзовец - 6924 дка.
- ППК “Баниски лом”- с. Баниска - 15295 дка.
- ЕТ “Самара-П”- с. Помен - 5400 дка.
- “Интертранс”ЕООД- с. Острица - 8650 дка.
- “Агромодел”- с. Кацелово - 3000 дка.
- “Делта агро”- с. Могилино - 4000 дка.
- ЕТ”Земеделска къща”- с. Бъзовец - 3500 дка.
- ЕТ”Краси-Р”- с. Бъзовец - 1800 дка.
- ЕТ”Агропет”- гр. Две могили - 3000 дка.
- Земеделски производители - 39689 дка.

Данните за заетостта, които дава агростатистиката, очертават следната картина към края на 2009 г.: общият брой постоянно заети в този сектор е 327, в това число мъже – 245 и жени – 82. Данните на заетите по пол ни дават възможност да направим извода, че заетите жени представляват около една четвърт от общата съвкупност на работещите.

Увеличаването на механизацията се дължи на защитени инвестиционни проекти за техника по програма САПАРД – закупуване на зърнокомбайни от най-висок клас и високопроизводителни трактори с прикачен инвентар за кооперациите в общината на обща стойност 4 742 580 лв. Земеделските производители вече разполагат с нова модерна механизирана прибираща техника. С влизането на България в Европейския съюз започнаха и преките субсидии на единица площ, което даде възможност за закупуване на съвременна техника от селскостопанските производители.

Голямата разлика в цените на земеделската продукция от една страна и фуражите, услугите и техниката, от друга, правят непривлекателен отрасъла. Забелязва се тенденция на оттегляне на висококвалифицираните кадри със специалности, свързани със селското стопанство – агрономи, инженери по механизация на селскостопанска техника и аграрикономисти от пряка заетост в земеделското производство и пренасочването им към други дейности, съпътстващи земеделското производство, както и реализация на същите извън пределите на общината. Причина за това са липсващите благоприятни условия за труд и атрактивно заплащане. Освен това кооперациите и арендаторите не предлагат работни места за квалифицирани кадри. Вследствие на тези фактори, образователно-квалификационното равнище на заетите в този сектор е крайно незадоволително, което влияе негативно върху ефективността на производството в отрасъла, спазването на технологичните процеси, въвеждането на модерни технологии. Това е и причината за недостатъчно усвояване на средствата по финансиращи програми и фондове. Ако съществуващото положение не се промени, това ще бъде фактор, ограничаващ достъпа на земеделските производители от общината до мерките, които ЕС предвижда за развитие на земеделието.

За възстановяване, стабилизиране и развитие на отрасъла и земеделското производство е необходимо да се създаде икономическа обстановка, да се подпомогне изграждането и утвърждаването на браншови съюзи на производителите, които , участието на държавното управление, да защитават интересите на производителите.

4.1.2. Животновъдство

От приложената таблица се вижда, че животновъдството в община Две могили е ориентирано към отглеждане на домашни птици, овце, крави и кози. Данните са за периода 2007-2009 година. Наблюдава се тенденция на намаляване на броя на млечните крави, свинете, конете и птиците и увеличаване на броя на отглежданите пчелни семейства. Броят на останалите видове животни варира през трите години и е необходимо да се разглежда в по-дълъг период, за да се отчете тенденция.

Животни	2007	2008	2009
Едри преживни животни	3 702	3 103	2 585
Дребни преживни животни	7 269	7 506	5 844
Еднокопитни	842	825	651
Свине	1 076	345	298
Пчелни семейства	4 842	4 824	4 075
Кучета	1384	1 346	1 265
Птици	35 538	29 584	35 821
Зайци	1 859	1 275	1 060

Таблица 12

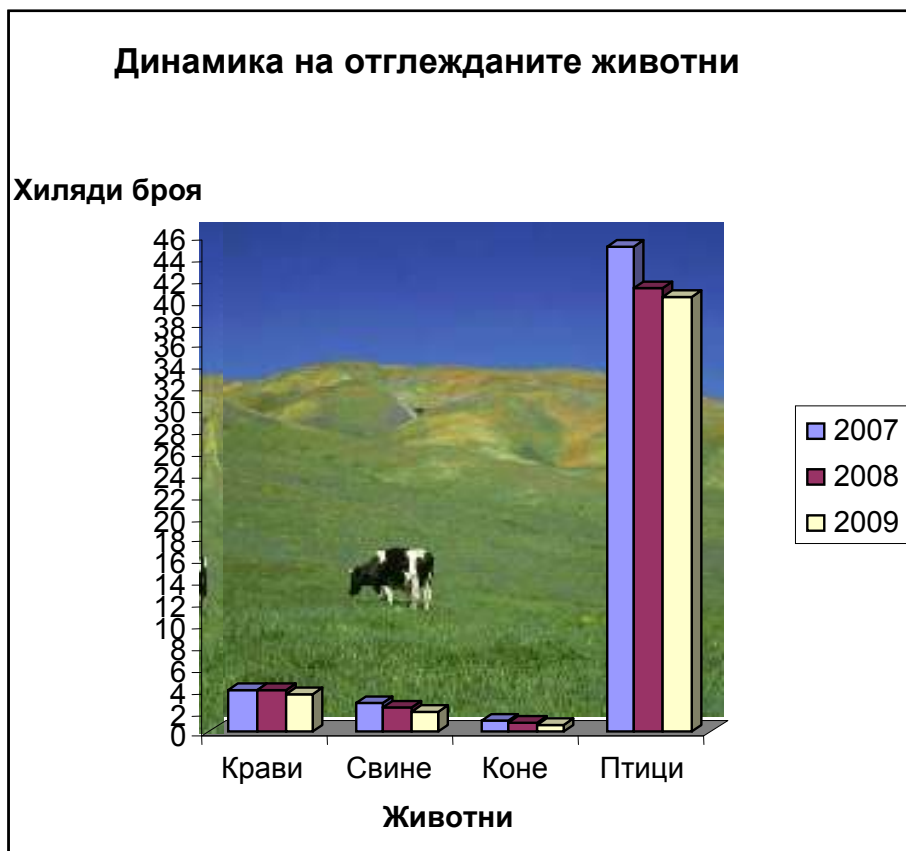
Най-чувствително е намалението на отглежданите свине и коне, съответно с 32% и 28,8%. Броят на отглежданите млечни крави и птици намалява за периода 2008 – 2009 г. с по 10, 6%.

Тази негативна тенденция се дължи на комплекс от причини – резки промени в изкупната цена на млякото и свинското месо, високи цени на фуражите и др.

Най-сериозен ръст се наблюдава при пчелните семейства, където увеличението спрямо 2002 г. е с 47%.

През следващия период се налага реструктуриране на млечните ферми в посока на окрупняване, подобряване на условията за отглеждане на животните и породния състав, предвид изискванията на ЕС пред подотрасъла.

На територията на община Две могили има 9 рибарника.

Графика 4

4.2. Промисленост

4.2.1. Описание на ситуацията

В периода 1997-2000 г. голяма част от националната, респективно регионалните икономики бяха пререструктурирани. Пазарните отношения промениха съществено отрасловата структура.

Икономическият растеж се асоциира с произведения Брутен Вътрешен Продукт (БВП). Произведеният БВП на глава от населението в община Две могили през 2001 г. е 1 740,47 лв. За сравнение в община Русе същият е 3 354.12 лв., а в България – 3 754 лв. От данните за 2001 г. е видно, че произведения БВП на глава от населението в общината е около 2 пъти по-малко от равнището му на

национално ниво. За съжаление измерванията на БВП на равнище общини все още се предприемат рядко от НСИ и не е възможно да се определи тенденция за равнището на БВП на глава от населението в община Две могили. Нямаме данни за растежа на БВП на глава от населението за период а 2004-2009 година.

Положителна е тенденцията на увеличаване на двата показателя – на бруто продукцията с 2,06 пъти, а на ДМА – с 3,6 пъти. Тя свидетелства за развитие на местната икономика и за обновяване на материалната база.

От общо 143 фирми, кооперации и земеделски производители през 2009 г., 124 са с персонал до 10 души, 14 са с персонал от 11 до 50 души, а само 4 са с персонал от 51 до 100 души. Предприятията с персонал от 51 до 100 души се увеличават с две, т. е. стават 5. Тези данни говорят, че в община Две могили преобладават малките предприятия, което не е добра основа за стабилна и устойчива икономика. Проблемите им са свързани с капацитета за преработка и анализ на информацията, степента на подготвеност на мениджмънта, възможностите за осигуряване на необходимия финансов ресурс. Членството на България в ЕС ще постави на изпитание малките и средните предприятия. Те нямат капацитета и възможностите на големите фирми за адекватна предварителна реакция. Затова следва да бъдат подпомогнати от специално насочена общинска и държавна политика.

Структуроопределящите отрасли на промишлеността в община Две могили са хранително-вкусовата промишленост – 27,4% от общата бруто продукция, сектор услуги 18% и подотрасъл “Текстил” с 15,6%. В област Русе община Две могили е с най-силно развита хранително-вкусова промишленост.

В икономиката на общината преобладава частният сектор. Общият брой фирми през 2009 г. е 143, а през 2003г. са били 184. 80% от тях са частни. Една е общинска, а 8 са с държавно участие..

Чуждестранните инвеститори в общината са малко. Те са:

- “ИТАЛ УУД” ООД – Италия;
- “Глоуб Индъстриъз” – Ливан;
- “Органика – България” ЕООД – Полша;

Като неразделна част от икономиката на страната, общинската промишленост е сериозно засегната от развиващите се през последните години негативни процеси, особено като се има предвид обстоятелството, че голяма част от предприятията насочваха продукцията си към бившите социалистически страни. В резултат от това рязко спадна производството в редица структуроопределящи предприятия – машиностроене, текстил и др. След промените през 1989г. цехове на големи предприятия като КТМ-Русе, “Петър Караминчев”, “Найден Киров”, “Георги Димитров”, “Арда”, “Дунарит” и др. бяха закрити. След приватизация част от сградният фонд премина в ръцете на нови собственици. Друга част не се използва и поддържа.

След извършване на работническо-мениджърската приватизация на общинските предприятия се създадоха фирмите “Жокей” ООД и “БКС - 97”-ООД. Фирма “Жокей” – ООД запази предмета на дейност и се занимава с шивашко производство. В момента във фирмата работят около 150 души, а произвежданата продукция е изцяло за външния пазар. Приватизацията на “БКС – 97”-ООД бе прекратена и бе образувана общинска фирма „Черни лом”.

“Русенската корабостроителница”, собственик на бившия завод “Автоматика” разполага с една производствена площадка и осигурява около 40 работни места.

Бившият цех за селскостопанска техника е оборудван за производство на дърводелски изделия и осигурява около 5 работни места.

Фуражният цех в град Две могили е приватизиран, като основен собственик е фонд “Св. София”. Съществуващата материална база бе продадена. Регистрирана е фирма за производство на строителни панели. Има база за съхранение на зърно и се полагат грижи отново да заработи цеха за фуражи.

Цех “Дунапрен” село Батишница смени много собственици и в настоящият момент полски инвеститори влагат средства в производството. “Органика – България” ЕООД, село Батишница е най-големият производител на дунапрен в Северна България и там работят около 80 души. В двора на цеха в самостоятелна сграда “Глоуб Индъстрийз” произвежда ергономични дюшеци, възглавници и матраци, където са заети 18 души.

Фирма Ф+С „Агро” – град Русе закупи склад за съхранение на селскостопански препарати и торове, който е основна база в Североизточна България.

Консервеният комбинат в село Бъзовец, който дълги години имаше добри позиции на пазарите в Източна Европа и България и осигуряваше десетки работни места, в настоящия момент не функционира, а създадената база се руши. Закупен е от частни инвеститори и не се стопанисва от общината.

Предприятие „Зърнени храни България” в град Две могили след приватизацията запази основната си дейност по изкупуване и съхранение на зърно със заети 4 работни места. Материалната база е запазена, но не функционира пълноценно.

Съществуващата в град Две могили винарска изба бе продадена на частни инвеститори. Базата е в добро състояние, правят се нови инвестиции и се внедряват нови технологии.

Хранително-вкусовата промишленост е представена от частни и кооперативни фирми. Фирма “Великови” ООД град Две могили произвежда захарни и сладкарски изделия и осигурява работа на над 100 човека. Собствениците ѝ изградиха мелница, с продукцията от която ще бъдат покрити нуждите от брашно на фирмата и хлебопекарните.

Търговското обслужване на населението се осъществява в по-голямата си част от еднолични търговци. В гр. Две могили има изграден общински пазар, а по населените места са определени пазарни дни.

Собствениците на моторни превозни средства се обслужват от 5 броя бензиностанции: град Две могили – 3 броя, село Кацелово - 1 брой, село Батишница – 1 брой. Изградени са и функционират 2 броя газ станции: град Две могили – 1 брой, село Батишница – 1 брой.

Наличието на индустриално производство, което не е свързано със селското стопанство, диверсифицира общинската икономика и я прави по-устойчива на сезонни, циклични и други рискове.

4.3. Туризм

4.3.1. Описание на ситуацията

Характерна особеност на община Две могили е красивата екологично чиста природа, съчетана с богато културно-историческо наследство. В близкото минало се отделяше недостатъчно внимание на природните дадености и благоприятните възможности за развитието на селски и екотуризм. Днес община Две могили активно участва в проекти, целящи популяризирането на тези два вида туризъм.

Към основните предпоставки за развитието на туризма спадат:

Природна забележителност – пещера Орлова чука. Намира се в скален масив край село Пепелина по поречието на река Русенски Лом. Дълга е 13 500 метра и по този признак се нарежда на второ място в страната. Откриването ѝ става случайно през 1941 г. Пещерните галерии изпъстрени с множество сталактити, сталагмити и сталактони я правят една от най-красивите пещери в България, привлекателна за многобройните туристи от страната и чужбина. В галериите ѝ живеят над 15 пещерни вида. В скалните галерии се размножава и вида писклив прилеп, който е уникален за цяла Европа. Разработен е проект за опазване на биоразнообразието в пещерата, който се финансира от европейски фондове.

Лесопарк “Аязмото” в село Каран Върбовка, отреден с Решение № 4351/28.12.1971 г. на Министерството на горите, разположен върху 3483 дка залесена площ, уникален с природната си красота, съчетана с лековита вода. В красивата долина се намира манастирът “Света Марина”, посещаван от вярващи от региона и страната. В околностите на селото е местността “Бобов дол”, в която се намират вековно дърво и стар кладенец. Дървото е обявено за защитен обект със Заповед № 343 /04.07.1978 година на КОПС и е с ДР №987. Това е дъб от вида Зимен дъб, височината му е около 25 метра, а обиколката на ствола – 4.16м. В съседната местност “Дял Сърш” също има десетки вековни дъбове, габъри и круши.

Язовирът в село Баниска, най-голям в Русенска област, предлага отлични възможности за риболов и развлекателен туризъм.

В Две могили се намира къщата-музей на Филип Тотю – борец за национално освобождение, наричан от народа “хвърковатия войвода”. До църквата “Света Троица” в града се намира и гробът на Филип Тотю. През 1973 година в центъра на град Две могили признателните потомци издигат величествен паметник.

Паметници, построени в чест на загиналите в Балканската и Отечествената война, в Руско-турската освободителна война, са разположени по цялата територия на Община Две могили.

SWOT – анализ на стопански сектор

Силни страни	Оценка
	
1. Благоприятно географско положение – през територията на общината преминава транспортен коридор №9 – потенциал за бърза и по-евтина реализация на земеделска	5

продукция.	
2. Добри природни условия – черноземни почви, умерен климат, добре изразена хидрографска мрежа, която дава възможност за добро водоснабдяване, за напояване, за развитие на рибното стопанство и рекреацията.	5
3. Екологично чиста природа.	4
4. Голям относителен дял на обработваемата земя, нисък дял на ерозиралите земи.	4
5. Добра техническа база в земеделските кооперации.	4
6. Наличие на разнообразни квалифицирани кадри, наличието на производствен опит и традиции в селското стопанство.	3
7. Висок среден добив от декар.	3
8. Наличие на НПО, работеща в различни сфери на гражданското общество. Разположение на общината в район за трансгранично сътрудничество.	2
9. Добри условия за инвестиции-наличие на свободни и евтини терени за строителство, трудови ресурси, изградена инфраструктура (жп гара, автомобилен транспорт и комуникации).	3
10. Развита транспортна инфраструктура;	5
11. Добри позиции на големите частни предприятия на вътрешния и международните пазари.	3
12. Приключено реструктуриране и приватизация на съществуващите държавни предприятия.	2
13. Съхранената разнообразна природа, богатото биоразнообразие, природна забележителност Орлова чука, както и исторически и архитектурни паметници правят общината интересна за туристите при възможност за продължително използване.	5
Слаби страни 	Оценка
1. Остарели технологии, амортизирани ДМА.	4
2. Лоша информираност на земеделските стопани относно възможностите им за финансиране и кредитиране от страна на банките.	4
3. Незадоволителна образователно-квалификационно структура на заетите в отрасъла.	4
4. Монокултурно растениевъдство.	

5. Липса на преработващи предприятия е задържащ фактор за развитието на широкопрофилно и интензивно земеделие.	3
6. Не се прилагат възможностите за алтернативно земеделие - въвеждане на нови сортове и култури, устойчиви на суша, екологично чисти продукти.	4
7. Невъзможност за пълноценно използване на част от обработваемата земя поради амортизирани хидромелиоративни мрежи и съоръжения.	3
8. Поради липса на инвестиции и поради дребния размер на животновъдните ферми, производителите не спазват ветеринарно-санитарните изисквания при отглеждането на животните.	3
9. Западане и отмиране на производства в секторите: електроника, хранително-вкусова промишленост.	4
10. Ниска производителност на труда.	3
11. Ниска производствена активност извън общинския център, поява на натурално стопанство.	2
12. Дефицит на предприемаческа култура, знания и умения в пазарни условия, трудна приспособимост към динамичните условия на средата, пасивна съпротива на новото, консерватизъм.	3
13. Ограничено платежоспособно търсене поради влошен жизнен стандарт и ниски доходи на част от населението	2
14. Липса на крупни инвеститори ;	5
15. Лоша информираност на потенциалните инвеститори относно възможностите за инвестиране в промишлеността;	5
16. Лошо стопанисване на съществуващата материална и техническа база в неработещите предприятия.	5
Възможности	Оценка
	
1. Подобряване на условията за кредитиране в селското стопанство.	2
2. Увеличаване на възможностите за усвояване на средства от структурни фондове на ЕС след приемането ни през 2007 г.	5
3. Възстановяване на традициите в лозарството, овощарството и зеленчукопроизводството.	3
4. Възстановяване и развитие на поливно земеделие.	

5. Развитие на алтернативно и биологично земеделие.	2
6. Ползване на съществуващата образователна структура – ПГ “К. А. Тимирязев” за осигуряване на висококвалифицирани кадри за аграрния сектор в условията на непрекъснатия процес на професионалното обучение на заети и квалификация на безработни.	2 3
7. Развитие на местния потенциал.	2
8. Адекватна политика от страна на държавата за установяване на защитни изкупни цени на селскостопанската продукция.	5
9. Привличане на външни инвестиции на базата на доброто геостратегическо положение.	5
10. Отлични възможности за инвестиране на т. нар. “кафява поляна”;	4
11. Възможности за рационално използване на почти всички видове транспортно обслужване;	1
12. Създаване на добре работещи и печеливши предприятия въз основа на съществуващата материална и техническа база и квалифицираната работна ръка.	3
13. Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с модернизация на производството и повишаване конкурентноспособността на икономиката.	4
14. Привличане на субсидии от местни фирми за решаване на общи за цялата община проблеми чрез развитие на формите на общественно-частно партньорство.	3
15. Макроикономическа стабилност, породена от устойчивите стойности на ОЛП, валутен курс, инфлация.	4
16. Усъвършенстване на държавната политика – провеждане на насърчителна държавна политика по отношение на МСП и земеделието, ускоряване на процесите на децентрализация на държавната администрация.	4
17. Обща политическа стабилност поради отсъствието на сериозни рискове от регионален политически характер.	3
Заплахи 	Оценка
1. Слабата и недотам активна намеса на държавата за подпомагане на селското стопанство и липсата на регулация на изкупните цени на селскостопанската продукция водят до ликвидиране на някои селскостопански производства	5
2. Съществуват рискове от природни бедствия и лоши климатични условия: екстремални	4

температури, засушаване, лоши атмосферни условия или бедствия, които силно и продължително да въздействат на селското стопанство и туризма.	
3. Фалиране на дребните селскостопански производители.	3
4. Липсата на достатъчно инвестиции от страна на производителите и преференции от страна на държавата, прави продукцията неконкурентноспособна за вътрешния и пазарите на ЕС след 2007 г.	5
5. Липсата на компетенции и непознаването на принципите на аграрната политика на ЕС от страна на земеделските производители ги прави неподготвени за реалностите след 2007 г.	4
6. Недостатъчна степен на децентрализация и развитие на местното управление. Голяма зависимост на общините от централното бюджетно финансиране.	5
7. Засилване на конкуренцията от страна на европейски стоки и услуги.	5

5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор

От направения анализ на ситуацията и SWOT – анализ на стопанския сектор можем да направим следните изводи относно настоящото и бъдещо му развитие:

– В община Две могили съществуват множество възможности за инвестиране и развитие на промишлеността; намирането на сериозни инвеститори и доброто управление биха довели до създаването на печеливши и конкурентноспособни предприятия;

– В община Две могили съществуват, макар и малко на брой добре работещи частни предприятия, които са намерили отлична среда за развитие на бизнеса си – евтина работна ръка, квалифицирани специалисти и др.;

– Започнало е създаването на условия за възникване на дейности по селски туризъм и съчетаването им с други видове туризъм на базата на туристическия потенциал – природна забележителност пещера Орлова чука.

– Определяща е ролята на аграрния сектор в отрасловата структура и общинската икономика е зависима от неговото състояние и развитие.

От изложеното в анализите могат да се направят и някои негативни изводи, като този, че не се използват достатъчно рационално общинските дадености – преходът към пазарна икономика и несъобразяването с особеностите на този преход доведоха до фалиране на много предприятия и свиване на производството в много други; гъвкавата политика на управление и доброто пазарно мислене биха отворили нови възможности за развитие на промишлеността.

В продължение на няколко години се наблюдава рушене и разграбване на съществуващия сграден фонд и материална база на цеховете, фалирали в годините след 1989 г. В случай, че тези негативни последици продължат, много скоро тази база ще стане изцяло неизползваема.

За намаляване на негативните тенденции в развитието на промишлеността в община Две могили може да се разработи система от мерки, включваща: охрана на съществуващия сграден фонд и материална база; информирание относно възможностите за инвестиране в община Две могили; осигуряване на условия за развитие на бизнес и протекции за инвеститорите.

Отсъствието на преработваща земеделската продукция промишленост задържа ниско равнището на изкупните цени, “насърчава” посредническата търговия и лишава общинската икономика от допълнителен вътрешен продукт и работни места.

Недостатъчна активност на общината по отношение на създаване на подходящи партньорства в търсене на възможности за финансиране в рамката на ФАР-ТГС.

Липса на благоприятни условия за развитие на предприемачество – на подходяща инфраструктура на съпътстващите услуги, на пазарни и структури за подкрепа на бизнеса в аграрния сектор, туризма и производството на стоки и услуги, на обучение и подготовка на предприемачи, на гаранционни и рискови фондове, осигуряващи финансов ресурс за стартиращи предприемачи.

Липса на стимули за развитие на микро- и малки предприятия – подходяща преференциална данъчна политика.

5. Човешки ресурси

5.1. Заетост и безработица

За да анализираме динамиката на безработицата от 2000 г насам, трябва да видим какво е състоянието до 2009 г. През този период община Две могили се характеризира с по-високо от средното за страната ниво на безработица. От 2000 год. нивото бележи намаляване с изключение на 2005 г., когато безработицата се увеличава с 2,12 % спрямо предходната година.

Година	Регистрирани безработни - общо	Равнище на безработица - %
2000	1927	36,6
2001	1779	33,8
2002	1388	27,0
2003	1411	27,0
2004	1228	23,8
2005	1070	20,8
2006	943	18,3
2007	641	12,4
2008	548	10,6
2009	738	14,3

Таблица 13

Въпреки тенденцията на намаление, безработицата в община Две могили остава по-висока в сравнение с безработицата в област Русе – 13,5% и в страната – 13,11%

Сред безработните преобладава дялът на безработните жени – 51,4%. Възрастовата структура на безработните се характеризира с преобладаващ дял на безработните от 45 до 54 години – 22,4 %. Тревожен е факта, че 5,9% от безработните са младежи до 24 години. Разпределението на регистрираните безработни по професионален признак се характеризира с превес на безработните без квалификация . Относителният им дял към 31.12.2009 год. е 68,0%. Безработицата в община Две могили е един от основните проблеми. За преодоляването ѝ принос има Дирекция Бюро по труда – град Бяла, която реализира национални програми на регионално ниво, а именно:

Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост”

Национална програма “Помощ при пенсиониране”

Програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания

Програма за заетост на младежи с висше образование в публичната администрация

Програма за ресоциализация

Програма за опазване на реколта

Стратегия за работа на Агенция по заетостта с представители на ромската общност.

По професионален признак, разпределението на регистрираните безработни е с превес на безработните без квалификация-324 лица. Относителният им дял към 31.12.2008 г. е 61,1 %. С работническа професия са 129 или 23,7 %, а специалистите са 61 или 11,2 %.

По образование безработните се разпределят както следва:

- С висше образование – 3,9 %
- Със средно образование – 32,1%
- С основно образование – 16,5 %
- С начално и по ниско образование – 46,9%

Графика 5

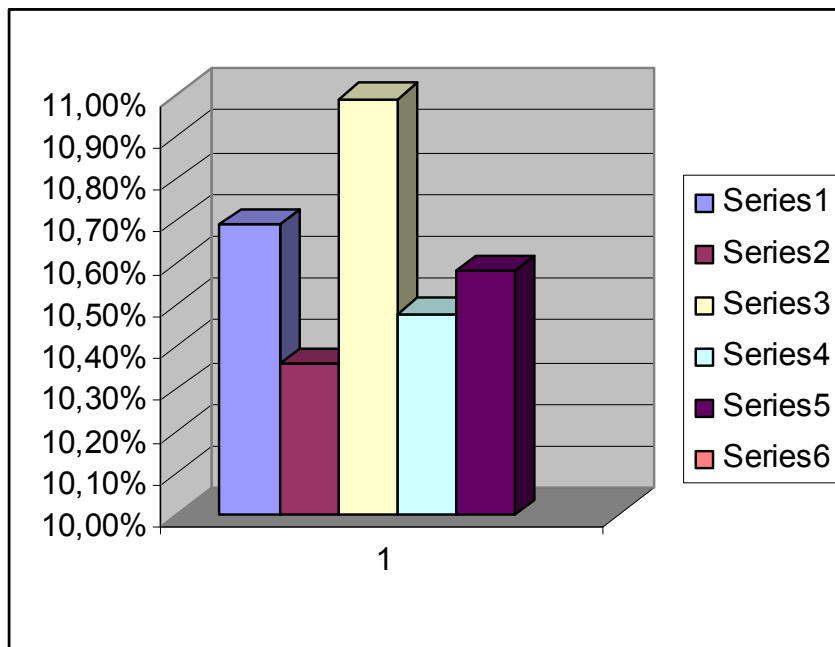
По образование безработните се разпределят както следва:

- С висше образование – 3,9 %
- Със средно образование – 32,1%
- С основно образование – 16,5 %
- С начално и по ниско образование – 46,9%

По възраст:

- До 19 години – 0,9%
- От 20 до 24 години – 4,9 %
- От 25 до 29 години – 5,3 %
- От 30 до 34 години – 8,6 %
- От 35 до 39 години – 6,4 %
- От 40 до 44 години – 7,3 %

- От 45 до 49 години – 11,1 %
- От 50 до 54 години – 22,4 %
- Над 55 години – 34,1 %

Графика 6

Има скрита безработица на хора, които не се регистрират в бюро по труда. Голяма част от населението работи в чужбина. Липсва информация за тези хора.

Финансово-икономическата криза, която обхваща Европа и България, като че ли в този момент не дава отражение в нашата община. Ръстът на безработицата не се увеличава и запазва тенденция на стабилност. Кризата дава отражение в селското стопанство, и то най-вече върху изкупните цени на земеделската продукция.

5.2. Образование

През 2008 г. в изпълнение на Общинската програма за оптимизиране и реструктуриране на образователната мрежа, отчитаща демографския срив, негативите на обучението в слети паралелки, неефективността на разходите за издръжка на учебния процес в

малките населени места от общината, бе завършен процеса на реструктуриране и оптимизиране на училищната мрежа. Учениците от закритите училища бяха пренасочени към средищното училище „Св. св. Кирил и Методий” в Две могили. За извозването им Министерството на образованието и науката осигури училищни автобуси, а общината направи необходимата организация по транспортния график. За учениците е осигурено и столово хранене. В село Баниска ОУ ”Христо Ботев” обучава и децата от съседните села – Помен и Моголино. На територията на общината с дългогодишни традиции е ПГСС „К.А.Тимирязев”Две могили. Училището подготвя кадри за преобладаващия селскостопански сектор и е на подчинение на Министерството на земеделието и храните.

Състоянието на образованието в Община Две могили е следното:

А/ В основни и средни училища се обучават:

СОУ ”Св.Св.Кирил и Методий” 534 ученици

ПГ ”К.А.Тимирязев” 168 ученици

ОУ с. Баниска 116 ученици

Общия брой на учениците от първи до дванадесети клас е 818 ученика. Тенденцията е за ежегодно намаляване на броя им .

Б/ В детски градини:

Общ брой, в това число в подготвителна група:

ЦДГ гр. Две могили има 125 деца, от които във филиала в с. Кацелово 19 деца. В2 подготвителн групи децата са 44.

ЦДГ с. Баниска са 86 деца, от които във филиалите в Батишница са 16 и Бъзовец- 22 В подготвителна група в Баниска са 9 деца.

Общия брой на децата е 211 и тук тенденцията е да намаляват децата,което доведе до закриване да детски градини.

Общият брой на педагогическия персонал в общинските училища и целодневни детски градини е 124 души. Непедагогическият персонал в общината наброява 58 души.

В гр. Две могили функционира детска ясла с 20 деца и 7 физически лица персонал.

Домът за деца и младежи с умствена изостаналост „Света Петка” в село Моголино бе закрит. След прекратяване дейността на институцията в населеното място се разкри нова услуга: защитено жилище за възрастни с увреждания. Услугата е резултат от спечелен проект на Община Две могили по СИФ „Красива България”. Домът за възрастни с деменция се пише по нова мярка на праграмата за развитие на селските райони(

Тревожна е тенденцията в образователната система. Вследствие на ниската раждаемост с всяка година броят на учениците, особено от съставните села на общината, намалява. Ако това намаление продължи ще останат само училищата в град Две могили – СОУ „Св. св. Кирил и Методий” и ПГСС „К.А.Тимирязев”.

SWOT – анализ на сектор Човешки ресурси

Силни страни	Оценка
--------------	--------

1. Наличие на свободна и евтина работна ръка. 2. Наличие на разнообразни квалифицирани кадри и производствен опит и традиции. 3. Липса на етнически конфликти и напрежение. 4. Тенденция на намаление равнището на безработица. 5. Добре функционираща образователна система.	5 4 5 4 4
Слаби страни 	Оценка
1. Липса на административен капацитет за усвояване на външен финансов ресурс. 2. Увеличаване на дела на безработните и социално слабите, влошаване на съотношението между работещо и зависимо население. Устойчива структурна безработица в общината. 3. Спад в качеството на човешките ресурси и намаляване на общото образователно равнище на част от населението поради нисък социален статус. 4. Влошаване на възпроизводството на населението и на работната сила. Застаряване и намаляване на населението, засилване на емиграцията на активно население. 5. Недостатъчно въвличане на обществеността при решаването на въпроси от общинско значение. 6. Ниско развита община по показател ИЧР	5 4 4 4 3 5
Възможности	Оценка
1. Подобряване на образователното равнище на малцинствата и социално-слабите. 2. Развитие на местния административен капацитет и потенциал. 3. Развитие на човешкия фактор в областта на иновациите. 4. Обучение на работното място, програми за професионално обучение. 5. Оптимизиране на образователната система.	3 4 4 4 4
Заплахи 	Оценка
1. Задълбочаване на демографските проблеми. 2. Растящо отчуждаване на формалните институции и гражданите, отдалечаване от възможността да се изгради действащо гражданско общество.	5 2

5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор

От направения анализ и SWOT анализ се оформят следните изводи и тенденции:

- По-високо ниво на безработица в общината от средното за страната.
- Основните причини за наличие на дълготрайно безработни лица са липсата на квалификация и ниско ниво на образование. 45,4% от безработните са с основно образование.
- По-голяма част от безработните лица в община Две могили са жени-51,4%.
- Забелязва се тенденция на увеличение броя на заетите, но тя е много слабо изразена и като цяло показателят не се променя значително.
- Налице е тенденция на увеличение на средната годишна работна заплата спрямо 2008 г. във всички отрасли.
- След направената реформа през 2008 г. образователната инфраструктура е добре структурирана и изградена така, че да осигури пълен обхват на подрастващите, като им осигури подходящи условия за провеждане на учебния процес, за тяхното духовно, образователно и културно израстване, за тяхното хармонично физическо развитие. За да отговори на тези задачи, част от нейните съоръжения бяха модернизирани и приведени в съответствие с новите по-високи изисквания. Необходима е модернизация на учебните кабинети и оборудването със съвременна информационна, комуникационна и мултимедийна апаратура, която да гарантира високо качество на учебния процес и на получаваните от обучаваните знания.

5.3. Развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда.

На територията на общината има изградена 69 км. общинска пътна мрежа от четвърти клас и 50 км. републиканска пътна мрежа от трети клас. Малка част от пътната мрежа е в лошо състояние и е необходим ремонт. Главно предимство на общината е наличието на ЖП транспорт. Железопътната гара е съоръжена с маршрутно-релейна централизация. Има изградена рампа за товаро-разтоварна дейност с портален кран, но поради намаляване на товаро-потока, мобилната товарачна техника е изтеглена в град Русе. Общественият транспорт се извършва по утвърдена схема и задоволява нуждите на населението.

Водоснабдяването в община Две могили се осъществява от фирма “ВиК” ООД – град Русе с представителство в град Две могили. Ползват се водоизточници от с. Батин и с. Пепелина. Помпена станция “Баниска” снабдява селата Помен, Могилино и Баниска. Със собствени водоизточници са селата Кацелово, Каран Върбовка, Острица, Бъзовец, Чилнов и Батишница. Общата дължина на водопроводната мрежа в общината възлиза на 283 710м. в т. ч. външни водопроводи 96 340м. и вътрешна водопроводна мрежа 187 370м. Последната е амортизирана – корозирали стоманени и износени етернитови тръби. Извършва се частична подмяна на повредени участъци.

Изградени са 12 броя напорни резервоари с обща вместимост 5110 куб.м.

Водоизточниците в общината са 13 с общ дебит 102л/сек.

В град Две могили има изградена частична канализация за отпадни води – ЖБ “Ю.Гагарин”, ул. “Христо Ботев”, ул. ”Чипровци”, ул. ”Баба Тонка”, СОУ ”Св.Св.Кирил и Методий” и поликлиника – град Две могили. Това се явява голям екологичен проблем, който дава отражение в развитието на общината. Спечелен е проект към МОСВ – „Подготовка на проект за подобряване развитието на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в град Две могили”. Техническият проект ще бъде готов през 2009 г. и ще се кандидатства по европейските фондове за строителството на канализационната мрежа. Ще се построи пречиствателна станция за отпадните води.

На територията на общината има изградена хидромелиоративна мрежа от водопроводи и помпени станции, включващи част от землището на гр. Две могили, с. Пепелина и с. Баниска. Напоителните полета на първите две землища са на V-то напорно ниво, поради което се оскъпява поливането. Хидросъоръженията са силно амортизирани, с липсващи възлови арматури, което ги прави практически неизползваеми.

Електрозахранването на общината се осъществява чрез изградена електропреносна и електроразпределителна мрежа. Има една подстанция и 60 трафопоста в населените места.

Т.В. Далекосъобщения в града обслужва територията на община Две могили, Борово и част от община Иваново. Всички населени места са телефонизирани, осигурени с национален и международен достъп и радиофицирани. За нормално приемане на Т.В. сигнали на територията на общината са построени 5 бр. ретранслатори – в селата Баниска, Бъзовец, Острица, Каран Върбовка и Кацелово.

В община Две могили са изградени 5 базови станции и съоръжения на Мобил Тел, Глобул и Вивател , чрез които се осъществява покритие на мобилните връзки.

Задоволеността на населението с жилища може да се оцени като много добра. През 2009 г. на територията на общината има 5 780 жилища. На човек от населението се падат по 0,55 жилища.

Населението и фирмите се обслужват от ТБ”ОББ”АД клон град Две могили, Банка ДСК – ЕАД , и клон на СИБАНК. В града има представителство на ЗК”Булстрад”, ДЗИ, ЗД „Евро инс” ОД, ЗД „Лев инс” АД, ЗД „Български имоти” АД и др.

Здравното обслужване на населението се извършва от 8 лични лекари, 4 стоматолози и 6 фелдшери. Осъществява се в три звена:

А/ поликлиника Две могили

Б/ фелдшерски здравни участъци в Батишница, Острица, Каран Върбовка, Чилнов, Могилино и Помен.

В/ селски здравни участъци

Поликлиника в Две могили се посещава от специалисти на I-во ДКЦ Русе.

В община Две могили функционира общинско предприятие „Обществено хранене, което работи в три направления - столово хранене на ученици от СОУ и доставка на храна по домовете на 202 души-възрастни и хора с увреждания. Материалната база за столово хранене и приготвяне на храната е отлична. Наети безработни по национална програма “От социални помощи към осигуряване

на заетост” се грижат за възрастни и болни хора чрез предоставяне на готова храна и грижа за домовете им. Дейността на патронажа е разширена и обхваща гр. Две могили и съставните села на общината.

Културната дейност в общината се осъществява от 11-те читалища на територията ѝ, които разполагат с обществени библиотеки и салони. Етнографски изложби, представящи местния бит и култура, са експонирани в селата Баниска, Чилнов, Широково и Кацелово. Фолклорът на хърцоите в автентичния си вид е съхранен в Кацелово и Чилнов, където местните хора пазят и предават от поколение на поколение обичаите, песните и бита на предците си. В по-голямата част от читалищата са сформирани женски певчески групи, които популяризират общината в национални и регионални прегледи. През 2009г Община Две могили бе удостоена със златен плакет за представянето на автентичния си бит на престижния национален фолклорен преглед „Смолян 2009”. Всяка година самодейните колективи се изявяват на организирания във връзка със седмицата на общината събор в местността „Орлова чука”.

Християнски храмове са построени във всички населени места, а мюсюлмански молитвени домове има в Две могили, Бъзовец, Батишница, Помен и Каран Върбовка.

В землищата на селата Помен, Кацелово, Бъзовец и Чилнов са издигнати паметници на загиналите в Руско-турската война. Потомците на участниците в първата световна, отечествена и балканска война са изразили почитта си към своите земляци, участници във войните, като в почти всяко населено място са построили паметници или паметни плочи, напомнящи за жертвите в кръвопролитните войни. В Две могили се намират къщата-музей и гробът на националреволюционера Филип Тотю. В центъра на града признателното поколение е увековечило подвига на войводата с величествен паметник.

ОДК „Д-р Димитър Пангелов” е обслужващо извънучилищно звено в системата на образованието и в него се осъществява специфичен учебно-възпитателен процес с деца от 6 до 18 години. Над 453 деца от общината се занимават през свободното си време в 35 извънкласни форми в 3 направления – наука, изкуство и спорт. Запазването на тази единствена по рода си извънучилищна структура, благодарение на общината и на Общинския съвет, дава шанс на даровити деца, на деца в трудно социално положение или с увреждания да открият нови пътища към социализацията и развитието си. Образованието е приоритет в общината и в извънучилищните му форми, независимо от това, че преди години държавата абдикира от тази дейност. Въпреки неадекватното финансиране, децата участват във формите на ОДК без такси, без оглед на социално, здравословно или етническо разделение. Успехите на танцов ансамбъл „Ралички”, шеста поредна година домакин на МДФФ „С фолклора от миналото-заедно в бъдещето”, постиженията на отбора по тенис – носител на призови места в републикански и междуучилищни първенства дават основание на общинското ръководство да подкрепя и поощрява дейността на извънучилищната структура.

Във футболен клуб „Две могили” тренират 4 възрастови групи-мъже и юноши старша възраст, които играят във „В” група, юноши младша възраст и деца, играещи в зона Русе. Подобрената материална база дава възможност всяка седмица на градския стадион да се осъществяват регионални футболни срещи. Многофункционалната спортна площадка с изкуствена настилка и вечерно

осветление, изградена там, позволява целогодишно младежите да развиват физическите си умения и да практикуват любимите си спортове. През 2009 г. по проект към ДАМС в двора на СОУ Две могили се построи втора за град Две могили модерна спортна площадка, даваща възможност на децата от средищното училище да тренират в условия, позволяващи усвояването на различни физически умения и способстващи за укрепването на тяхното здраве. В община Две могили в селата Батишница, Бъзовец и Баниска са сформирани футболни отбори, като в тези населени места е създадена благоприятна среда за спортуване и укрепване на физическите умения.

Неправителствените организации в общината са представени от: сдружение на билкопроизводителите и на пчеларите; НПО "Гражданско обединение за развитие на град Две могили"; НПО "Спортен клуб "Спортист"-село Баниска; ФК „Филип Тотю“; МИГ Две могили, Борово и Иваново; МИГ по програма „Лидер“ с участието на община Две могили и Иваново; Сдружение с общественополезна дейност „Инициатива“; Обединен спортен клуб по тенис на маса, плуване, бадмингтон, петанка-Две могили., Сдружение „Орлова чука“ Две могили.

На територията на община Две могили се осъществява 100 % организирано сметосъбиране. В момента то се извършва от фирма „Черни лом“ – Две могили. През 2008 г. управителният съвет на „Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда“ одобри проект на община Две могили на стойност 618 696 лева. Проектът е усвоен, съгласно договореностите.

Според европейските изисквания всички сметища в общината трябва да бъдат закрити в указания срок. Разходите по осъществяването на тази задача, включително сметоизвозването създават проблем, свързан с непредвиденото в бюджета на общината финансиране на тези дейности.

Като опасен замърсител на въздуха около село Батишница и град Две могили можем да посочим вредните емисии от амоняк, резултат от производството на дунапрен в "Органика-България" ЕООД.

Преминаващите през територията на общината реки Черни Лом и Баниски Лом са чисти от техническа гледна точка, тъй като в акваторията им няма работещи, замърсяващи ги с непречистени промишлени води предприятия. Основен замърсител на почвата и водата са битовите и животински отпадъци. Обезвреждането им се осъществява чрез запръстване. Проблем остават нерегламентираните сметища, които трябва да се заравнят и рекултивират. Поддържането на почистените сметища изисква много средства и труд.

SWOT – анализ на сектор Развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда

Силни страни 	Оценка
1. Развита транспортна инфраструктура – определящ е трансграничен коридор № IX. , наличие на ж.п. линия.	5

2. Компактна селищна мрежа и добра транспортна обвързаност между общинския център и съставните села.	4
3. Сравнително добро състояние на общинската пътна мрежа.	5
4. Задоволени нужди на населението от питейна вода.	4
5. Чиста околна среда.	5
Слаби страни 	Оценка
1. Неправомерно ползване на питейна вода за поливане на земеделски земи или за други дейности.	4
2. Липса на пречиствателна станция за отпадни води.	
3. Амортизирана урбанизирана среда (занемарено благоустройство, незавършено строителство на обекти)	4 4
4. Лошо състояние на третокласната и четвъртокласната пътна мрежа.	4
5. Амортизирани хидромелиоративни съоръжения.	3
6. Неизползване на изградена инфраструктура – плувен басейн.	3
Възможности	Оценка
1. Решаване на проблемите с депонирането на отпадъците, в регионално сметище.	5
2. Подобряване състоянието на атмосферния въздух, почвите и повърхностните води.	5
3. Развитие на водностопанската система – подобряване на управлението на водните ресурси и прекратяване на практиката питейни води да се използват за други цели.	4
4. Рационално използване на ресурса от минерална вода в Каран върбовка.	
5. Подобряване на техническата инфраструктура.	
6. Ефективно и екологосъобразно използване на съществуващите природни ресурси и алтернативни енергоизточници – природен газ, слънчева енергия; модернизация на съществуващите и внедряване на съвременни енергоспестяващи технологии.	5 3 4
Заплахи 	Оценка
1. Недостиг на ресурси и правомощия от страна на общинската администрация за ефективно управление	5

на околната среда.	
2. Пренебрегване на грижите към природното и културно-историческо наследство, благоустройството и инфраструктурните мрежи поради липса на достатъчно ресурси за поддържането им.	4
3. Неадекватност на националната нормативна уредба , регламентираща общинските ресурси за изпълнение на дейностите по управление на околната среда, породена от силно централизирано държавно управление.	5

5 – много важен фактор; 1 – маловажен фактор

От направения SWOT анализ се оформят следните изводи:

- Лошо състояние на третокласната пътна мрежа, която се нуждае от рехабилитация.
 - Необходимо е да се модернизира железопътният път, локомотивният и вагонният парк, за да бъде жп инфраструктурата на равнището на изискванията на ЕС, но това не е по силите на общината.
 - Наличната енергийна инфраструктура се нуждае от реконструкция.
 - Водопреносната система в голямата си част е амортизирана и е причина за загуби на питейна вода и за влошаване на нейното качество.
 - Канализационната система е в критично състояние. Използват се септични ями и попивни кладенци, което води до влошаване качеството на питейната вода.
 - Съобщителната инфраструктура може да се оцени като добра, но тя трябва да се модернизира. На населението трябва да се осигури широк достъп до всестранна информация чрез използване на съвременните комуникационни технологии – телемаркетинг, центрове за поръчка по телефона, бизнес услуги и др. В бъдеще е необходимо усилията да се съсредоточат по отношение разширяване обхвата на кабелните оператори, чиито услуги да достигнат и в съставните села на общината. Интернет-мрежата трябва да обхване цялата територия на общината, за да осигури високоскоростен достъп на населението до световната и националната информационна мрежа. Необходимо е да се премине от аналогов към цифров модел на централите на ТВ “Далекосъобщения”.
 - Налице е проблем с нерегламентираните сметища и с изчерпване капацитета на регламентираните сметища.
- Въз основа на анализа на икономическото и социалното развитие на община Две могили се формулира стратегията за устойчиво развитие, която се основава на използване на силните страни за реализиране на възможностите и преодоляване на слабостите, за да се редуцират опасностите.

III. ВИЗИЯ НА ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ:

Какъв бихме искали да бъде обликът на община Две могили след 20 години? Синтезираният и кратък отговор на този въпрос може да се формулира така:

“Община Две могили – от изостанал селски район към развиващ се район с подобрени социални, икономически и екологични условия в населените места, с постигнат икономически растеж, без да се нарушава баланса на ресурсите.”

Стратегическата роля на община Две могили за осъществяване на това виждане за бъдещето се свежда до следните приоритетни направления:

1. Подобряване стандарта на живот.
2. Растеж на икономиката и намаляване на безработицата.
3. Развитие на селското стопанство.
4. Развитие на селски и еко-туризъм.

По споменатия приоритет **“Подобряване стандарта на живот”** може да постигнем следните цели:

- Да се постигне рехабилитация на местната инфраструктура;
- Да се подобри екологичната обстановка.

По тези цели са предвидени следните мерки:

- Ремонт на уличната пътна мрежа;
- Ремонт начетвъртокласната пътна мрежа;
- Подобряване на инфраструктурата при пещера „Орлова чука”;
- Изграждане на регионално сметище в партньорство със съседни общини;
- Подобряване на спортната база на клуб “Спортист” в село Баниска;
- Изграждане на плувен басейн в СОУ “Св. св. Кирил и Методий”, град Две могили;
- Обособяване на “Зона на здравето” в бороватите или налични други гори край населените места;
- Изграждане на канализационна мрежа с пречиствателна станция в град Две могили;
- Почистване и рехабилитация на бента между село Горско Абланово и село Кацелово;
- Подмяна на водопроводни тръби в град Две могили;

По приоритет **“Растеж на икономиката и намаляване на безработицата”** целите са:

- Привличане на инвестиции за адаптиране на съществуващите производства към Европейските стандарти и изисквания и разкриване на нови с оглед разширяване на данъчната основа на общинските приходи.
- Стабилизиране на заетостта и подобряване на качеството на работната сила.

Мерки по цел 1 са:

- Осъществяване на кадастрални планове на населените места. Инвентаризация на общинската собственост на територията на общината, идентифициране на подходящи сгради и терени за предоставяне за стопанска дейност и създаване на база данни за тях с

възможности за продаване, отстъпване на право на строеж, даване под наем или концесия, както и предоставяне за безвъзмездно ползване.

- Изготвяне и разпространение на информационни материали, ориентирани към потенциални инвеститори в общината; поддържане на актуален Интернет-сайт, издаване и разпространение на каталози, брошури, промоциращи общината и възможностите за инвестиции.

- Разработване на общинска програма за насърчаване развитието на малките и средните предприятия в общината.

Мерки по цел 2 са:

- Включване в регионални и национални програми за трудова заетост.
- Организиране на квалификационни курсове и курсове за повишаване на грамотността.

По третия приоритет **“Оптимизиране на селскостопанското производство и прилагане на европейските стандарти в развитието на отрасъла”** са определени следните цели:

- Възстановяване и развитие на поливното земеделие.
- Неутрализиране на вредните последствия от сушата.
- Усвояване на финансови средства по европейски програми.
- Развитие на пазарна инфраструктура, осигуряваща реализацията на земеделска продукция.
- Възстановяване на загубили позиции направления на селското стопанство.
- Развитие на пчеларството.
- Стимулиране на биологично земеделие.
- Привеждане на животновъдството към изискванията на Общата селскостопанска политика на ЕС и условията за реализация на пазарите на Общността.

Съответно мерките по предвидените цели са :

- Възстановяване на хидромелиоративната мрежа от водопроводи и иригационни и мелиоративни съоръжения.
- Проектиране и изграждане на общински пазар за животни.
- Създаване на нови масиви с ябълки, праскови, сливи, череши и вишни.
- Възстановяване на изоставените лозови насаждения и създаване на нови от квотата на бракувани и изкоренени масиви.
- Стимулиране на зеленчукопроизводството по поречието на река Лом – оранжерийно и полско.
- Осигуряване на терени за постоянни и временни пчелини.
- Изграждане на център за предоставяне на актуална информация относно изискванията на ЕС за аграрния сектор.
- Изграждане на център за прогнози и маркетинг на вътрешните и международни пазари за селскостопанска продукция.

- Изграждане на център за обучение на фермери и земеделски производители за подготовка на проекти по инвестиционни програми, финансиращи аграрния сектор
- Разработване на математически модел и икономически анализ на алтернативното и биологично земеделие в района на община Две могили.
- Изработване на биологична карта на община Две могили.
- Предоставяне на пасища, мери и ливади от ОПФ за насърчаване създаването на специализирани ферми за говедовъдство, биволовъдство и овцевъдство.
- Привеждане на условията за отглеждане на животни в кравефермата в гр. Две могили в съответствие с изискванията на ЕС и Общата селскостопанска политика.
- Привеждане на условията за отглеждане на животни в кравефермата в с. Баниска в съответствие с изискванията на ЕС и Общата селскостопанска политика.

По приоритет **“Развитие на селски и еко-туризъм”** са определени няколко цели:

-Устойчиво развитие на туризма на територията на общината и утвърждаването му като приоритетен отрасъл.

-Разумно използване на околната среда за създаване на условия за отдих и развлечения на жителите на общината и нейните гости.

-Подпомагане на инициативата разкриване на нови работни места в сферата на туризма.

-Съвместна работа по въпросите на туризма с други общини в България.

По първа Цел се предвиждат следните мерки:

- Изготвяне на рекламни и други материали, презентиращи обектите на туризъм в общината.
- Разработване и реализиране на местни стратегии и планове за развитие на туризма.

По Цел 2 мярката :

- Поддържане паркове и градини в населените места.

По Цел 3 мерките са следните:

- Финансово подпомагане дейността по промоциране на туристически обекти.
- Поощряване на фирми, развиващи туристически услуги.

По Цел 4:

- Проучване възможността за сключване на договори за сътрудничество с други общини в страната за съвместна работа в сферата на туризма.

Мярка	Индикатор за постигнатото	Срок за постигане	Отговорна институция	Необходими средства	Източници на финансиране			
					Средства на местните власти	Средства от държавния бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни средства
Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа.	Дължина (в километри) на изградени или подобрени пътища	2007-2013	Община Две могили	9 890 000		890 000	9 000 000	
Ул. „Цар Освободител“-Две могили		2008	Община Две могили	132 500		132 500		
Ул. „Места“-Две могили		2010/2011	Община Две могили	92 750			92 750	
Ул. ”Мусала“-Две могили		2010/2011	ЕФ	92 750			92 750	
Ул. „Родопи“-Две могили		2010/2011	ЕФ	52 250			52 250	
Ул. „Русалка“-Две могили		2010/2011	ЕФ	110 750			110 750	
Ул. „Огоста“-Две могили		2010/2011	ЕФ	75 000			75 000	
Ул. ”Ропотамо“-Две могили		2010/2011	ЕФ	63 750			63 750	

Ул"Филип Тотю"Бъзовец		2010/2013	ЕФ	230 000			230 000	
Ул"Вихрен" с.Баниска		2010/2013	ЕФ	151 000			151 000	
Ул"Изгрев" с.Баниска		2010/2013	ЕФ	91 000			91 000	
Ул. „Баниски лом”с. Баниска		2010/2011	ЕФ	287 000			287 000	
Ул. „Васил Коларов” с. Острица		2010/2011	ЕФ	143 650			143 650	
Ул. „Коста Момчилов” с. Острица		2010/2011	ЕФ	78 557			78 557	
Ул. „Янтра”-Каран Върбовка		2010/2011	ЕФ	56 268			56 268	
Ул. „Отец Паисий ” заедно с ул. „Па-найот Волов” с. Кацелово		2010/2011	ЕФ	106 530			106 530	
Ул. „Васил Левски” с. Кацелово		2010/2011	ЕФ	195 424			195 424	
Ул. „Преслав” с. Чилнов		2010/2011	ЕФ	121 903			121 903	
Ул. „Калоян” с. Чилнов		2010/2011	ЕФ	48 202			48 202	
Ул.„Г.С.Раковски” с. Батишница		2010/2011	ЕФ	122 238			122 238	

Ул. „Осъм” с. Могилино		2010/2011	ЕФ	50 770			50 770	
Ул. „Христо Ботев” с. Помен		2010/2011	ЕФ	73 428			73 428	
Ул. „Ангел Кън-чев” с. Баниска		2010/2011	ЕФ	68 553			68 553	
Ул. „Васил Дру-мев” с. Бъзовец		2010/2011	ЕФ	384 416			384 416	
Ул. „Кирил и Ме- тодий” с. Батишница		2010/2011	ЕФ	272 272			272 272	
Ул. „Родопи” с. Чилнов		2010/2011	ЕФ	78 283			78 283	
Ул. „Петко Вой-вода” с. Могилино		2010/2011	ЕФ	60 395			60 395	
Ул. „Малчика” с. Могилино		2010/2011	ЕФ	65 026			65 026	
Ул. „Вела Пискова” с. Каран Върбовка		2010/2011	ЕФ	70 372			70 372	
Ул. „Бор” с. Помен		2010/2011	ЕФ	79 798			79 798	
Ул. „Иван Вазов” с. Острица		2010/2011	ЕФ	72 203			72 203	
Ул. „Беласица” с. Могилино		2010/2011	ЕФ	60 395			60 395	
Ул. „Еделвайс” с. Помен		2010/2011	ЕФ	47 768			47 768	

Ул. „Иван Вазов” с.Помен		2010/2011	ЕФ	67 289			67 289	
Ул. „Явор” с. Помен		2010/2011	ЕФ	12 030			12 030	
Ул. “Бенковски”-с. Каран Върбовка		2010/2011	ЕФ	173 243			173 243	
Ул. “Н. Й. Вапца-ров” и ул. “Широ-ки брод” заедно с. Широково		2010/2011	ЕФ	235 241			235 241	
Ул. “Пролет” с.Баниска		2010/2011	ЕФ	46 397			46 397	
Ул. “Безименна” с. Помен		2010/2011	ЕФ	24 343			24 343	
Ул. “Рила”с. Помен		2010/2011	ЕФ	49 533			49 533	
Ул. “Филип Тотю” с. Кацелово		2010/2011	ЕФ	101 022			101 022	
Рехабилитация ул. “Нова махала”с.Пепелина		2010-2013	Община Две могили	48 000	34 000	14 000		
Ремонт и реконстру- кция на площадно пространство в с. Каран Върбовка		2010/2011	ЕФ	66 000			66 000	
Изграждане на дет-ска площадка в с. Помен		2010/2011	ЕФ	68 000			68 000	

Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Острица		2010/2011	ЕФ	180 000			180 000	
Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Чилнов		2010/2011	ЕФ	66 000			66 000	
Ремонт и реконструкция на парк с паметник- с. Широково		2010/2011	ЕФ	33 000			33 000	
Ремонт и реконструкция на парка пред културен дом- с. Батишница		2010/2011	ЕФ	75 000			75 000	
Парк с детска площадка в с. Бъзовец, спортна площадка за мини ханбал и баскетбол		2010-2011	ЕФ	128 000			128 000	
Ремонт Читалище и лятно кино Две могили		2009	Община Две могили	85 000	85 000			
<i>(Доп. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)</i> Ремонт на Гроби-щен парк град Две могили		2010-2013	Община Две могили, НПО	390 000 лева			390 000 лева	

<p><i>(Изм. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)</i> Ремонт на IV-то класната пътна мрежа - Широково, Чилнов разклона Баниска и ремонт на водопровод по път RSE 1082 – ул. „Георги Димитров” село Чилнов.</p>	Дължина (в километри) на изградени или подобрени пътища	2009-2013	Община Две могили	3 000 000 евро			3 000 000 евро	
<p><i>(Изм. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)</i> Ремонт на IV-то класна пътна мрежа Разклона – Бъзовец Баниска посока Батишница и ремонт на водопровод по път RSE 1005 – ул. „Георги Димитров” село Бъзовец.</p>		2009-2013	Община Две могили	3 000 000 евро			3 000 000 евро	
Техническа помощ и рекултивация на съществуващото депо за отпадъци Изграждане на площадки с компостиращи функции.	Рехабилитирана площ 50 дка и % от подлежащата на рехабилитация;	2009-2010	Община Две могили Проект МОСВ-ПУДООС.Проект	373 000			375 000	

<p><i>(Доп. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)</i> Подобриване на културната инфраструктура в Община Две могили и създаване на условия за по-добри културни услуги в Читалище „Св.Св. Кирил и Методий” град Две могили.</p>		2010-2013	Община Две могили	400 000 лева			400 000 лева	
<p><i>(Доп. с Решение № 201 по Протокол № 10/22.06.2012г.)</i> Подобриване стандарта на живот в Община Две могили и Основни услуги за населението и икономиката в селските райони в Читалище „Н.Й.Вапцаров” село Кацилово</p>								

<i>(Доп. с Решение № 764 по Протокол № 53/27.09.2010г.)</i> Изграждане на тематичен ваканционен младежки парк за спорт и отдых в Община Две могили.		2010-2013	Община Две могили	2 000 000 евро			2 000 000 евро	
<i>(Доп. с Решение № 895 по Протокол № 58/18.02.2011г.)</i> Изграждане на „Бизнес център за спорт, здраве и рехабилитация – Две могили”		2010-2013	Община Две могили	1 000 000 лева	500 000 лева		500 000 лева	
Подобряване на спортната база на клуб “Спортист” в с. Баниска.	Брой спортни съоръжения	2010-2013	Община Две могили, НПО	50 000			40 000	10 000
Ремонт и реконструкция на читалищата в общината		2009	Министерството на културата	20 000	20 000			

Изграждане на регионално сметище в партньорство със съседни общини.	Изградено регионално сметище	2011	Община Две могили, Бяла, Борово, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака	10 000 000			10 000 000	
Изграждане на голф игрище в с. Пепелина		2009-2013	Чуждестранен инвеститори	50 000 000				50 000 000
<i>(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)</i> Ремонт на детска ясла в гр. Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност”	Ремонтирана площ, подобрени санитарно-хигиенни условия	2009-2010	Община Две могили, ОПРР	200 000	30 000		170 000	

<p>(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)</p> <p>„Реконструкция и ремонт на сгради с религиозно значение (Православни храмове) и подобряване на прилежащите пространства в населените места на Община Две могили, както следва: Храм „Св. Троица” – град Две могили и Манастир „Св. Марина” – село Каран Върбовка.</p>								
<p>(Доп. с Решение № 837 по Протокол № 56/27.12.2010 г.)</p> <p>„Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура” с проект „Тематичен, екологичен исторически парк-Орлов чука”</p>			Община Две могили, ОПРР	3 000 000 евро	150 000 евро			

<p><i>(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)</i> Подобряване на спортната база в СОУ “Св. Св. Кирил и Методий”, град Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност”</p>	Брой спортни съоръжения	2009-2010	Община Две могили, ОПРР	450 000	67 500		382 500	
<p><i>(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)</i> Създаване на тип семейно жилище</p>	Ремонтирана площ, подобрени санитарно-хигиенни условия	2009-2010	УНИЦЕФ	350 000			350 000	
<p>Ремонт на ДДМУИ, с. Могилино. Създаване на защитено жилище за възрастни с увреждания.</p>	Ремонтирана площ, подобрени социално-битови условия	2009	Община Две могили СИФ	168 000	33 600		137 400	
<p>Преустройство, Ремонт на дом за възрастни хора с деменция село Могилино.</p>		2009-2011	Община Две могили и Проект „Красива България”	297 000	197 000		100 000	

Проект Градски площадки Две могили		2010-2011	Община Две могили	40 000	40 000			
Енергийна рекон- струкция на Полик- линика Две могили		2010-2011	Община Две могили ЕФ	1 000 000			1000 000	
Реконструкция СОУ, гр. Две могили – обзавеждане	Брой бенефи- циенти	2009-2010	Община Две могили	130 000			130 000	
<i>(Изм. и доп. с Решение № 695 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)</i> Ремонт ОУ село Баниска и прилагане на мерки за енергийна ефек- тивност на сградата	Брой бенефи- циенти	2010-2011	Община Две могили	260 000	39 000		221 000	
Обособяване на “Зона на здравето” в боровата гора.	Площ на почистена територия в дка, брой бенефи- циенти	2010-2011	Община Две могили	260 00	10 000		20 000	

Отводнителен канал кв. "Възраждане" гр. Две могили	Площ на почистена територия в дка, Отводнителен канал, Брой на бенефициентите	2007-2011	Община Две могили	5 000	5 000			
Почистване и рехабилитация на бенята между с. Горско Абланово и с. Кацелово.	Почистена площ в дка	2009-2010	Община Две могили	200 000		170 000	30 000	
Изграждане на спортна зала в град Две могили.	Брой спортни съоръжения	2009-2013	Община Две могили	5 800 000			5 800 000	
Изграждане на парковото място в двора на Храма "Света Троица" град Две могили и извършване на частични ремонт-ни дейности по храма.		2009-2011	Църковно настоятелство при храма "Света Троица" град Две могили	400 000			400 000	

Изграждане на пречиствателна станция и канализационна мрежа и ремонт на съществуваща водопроводна мрежа на територията на град Две могили.	Пречиствателна станция, %отпадни води, подложени на първично пречистване, % отпадни води, подложени на вторично пречистване, % на домакинствата, включени в общата канализация	2009- 2013	Община Две могили	25 000 000			25 000 000	
Изграждане на дом за стари хора с.Острица		2010-2013	Община Две могили ЕФ	2 000 000			2 000 000	
Санитарне на общинска административна сграда (БКС)		2010-2011	Красива България	210 000	110 000	100 000		
Създаване на общинска система за сметосъбиране и сметоизвозване на територията на община Две могили		2008-2009	ПУДООС	655 000	36 000	619 000		

Подготовка на проект за подо-бряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Две могили, обл. Русе		2009-2010	ЕФ	1 800 000			1 800 000	
Подмяна на улич-но осветление в населените места на община Две могили		2010-2011	Община Две могили и ЕФ	1 370 000			1 370 000	
<i>(Изм. и доп. с Решение № 659 по Протокол № 50/ 02.07.2010 г.)</i> Ремонт и реконструкция на ЦДГ град Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност		2010-2013	Община Две могили ОПРР	150 000	15 000		135 000	
Изграждане на ефективна и прозрачна администрация в община Две могили		2009-2010	Община Две могили ОПАК	320 000			320 000	
Изграждане на индустриална зона в гр. Две могили		2010-2013	Община Две могили ЕФ	1 560 000	310 000		1 250 000	

Придобиване на умения и постигане на обществена активност за по-тенциал на МИГ в селските райони на територията на общините Две могили и Иваново		2009-2011	Община Две могили и Иваново ЕФ	179 000			179 000	
(Доп. с Решение № 264 по Протокол № 16/26.10.2012 г.) Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности.		2012/2013	ЕФ	31 502				

Растеж на икономиката и намаляване на безработицата

Марка	Индикатор за постигнатото	Срок за постигане	Отговорна институция	Необходими средства	Източници на финансиране			
					Средства на местните власти	Средства от държавния бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни средства

Осъществяване на инвентаризация на общинската собственост на територията на общината, идентифициране на подходящи сгради и терени за предоставяне за стопанска дейност и създаване на база данни за тях с възможностите за продаване, отстъпване на право на строеж, даване под наем или концесия, както и предоставяне за безвъзмездно ползване.	Готова база данни.	2009-2010	Община Две могили	2000	2000			
Изготвяне и разпространение на информационни материали, ориентирани към потенциални инвеститори в общината; поддържане на актуален Интернет-сайт, издаване и разпространение на каталози, брошури, промоциращи общината и възможностите за инвестиции.	Поддържан сайт, информационни материали брошури и др.	2008-2013	Община Две могили	4000	4000			
Разработване на общинска програма за насърчаване развитието на малките и средните предприятия в общината.	Общинска програма; Брой на малки и средни предприятия, които получават бизнес услуги	2008-2013	Община Две могили	1000	1000			

Включване в регионални и национални програми за трудова заетост.	Проведени активни мерки на местните пазари на труда, Брой новоразкрити работни места	2007-2013	Община Две могили, ДА "Бюро по труда"	70 000	21 000	49 000		
Производство на „Биогаз“		2010-2011	ЕФ.	1 000 000			1 000 000	
Изграждане на възобновяеми източници на ел. Енергия в района на с. Острица, Кацелово и Могилино		2009-2013	Община Две могили, ЕФ	10 000 000				10 000 000
Организиране на квалификационни курсове и курсове за повишаване на грамотността.	Брой, относителен дял и индекси на изменение на лицата, преминали през обучение	2007-2011	Бюро по труда, НПО, община Две могили	100 000			100 000	

Развитие на човешките ресурси. Проект "Независим и достоен живот за възрастни и деца с увреждания". Предоставяне на услуга „Социален асистент” и „Домашен помощник”		2009	Две могили и ОП "Човешки ресурси"	96 976,61			96 976,61	
---	--	------	-----------------------------------	-----------	--	--	-----------	--

--

Председател на Общински съвет – Две могили:

_____ **(Христина Димитрова Ефтимова)**